

Erken Ayrılan A.Subscapularis ve A. Circumflexa Humeri Posterior Ortak Kütüğü Varyasyonu

Dr. Turan Peştemalci, Dr. Güler Kahraman, Dr. Zeki Yıldız, Dr. Mehmet Yıldırım

* İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalı-İSTANBUL

ÖZET

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Anatomi Anabilim Dalında 1998-1999 öğretim dönemindeki disseksiyonlar sırasında, bir erkek kadavranın sağ a.axillaris'inin ikinci bölümünden normal konum ve dallanmada a.thoracoacromialis çıkmasına karşın a.thoracica lateralis'in çıkmadığını ve kalın bir ortak kütük halinde a.subscapularis + a.circumflexa humeri posterior'un çıktığını tespit ettik.

Anatomi uygulamaları yanında, toraks - aksilla cerrahisinde ve arteriogramların yorumlanması esnasında radyolojik öneme sahip bu varyasyonu yayınlamayı uygun bulduk.

Anahtar Sözcükler: A.subscapularis, a. circumflexa humeri posterior, a.thoracica lateralis, varyasyon

SUMMARY

COMMON TRUNK VARIATION of ARTERIA SUBSCAPULARIS and ARTERIA CIRCUMFLEXA HUMERI POSTERIOR WITH EARLY ORIGIN

During the dissections between 1998-1999 in the department of Anatomy of Istanbul Universty Cerrahpaşa Medical Faculty a common trunk of arteria subscapularis + arteria circumflexa humeri posterior was found arising from the second part of the right axillary artery. The origin and branching of a.thoracoacromialis was normal, but no a.thoracica lateralis was present. We discussed this variation because of its importance during surgical procedures, arteriography and also dissections in anatomy.

Key Words: A.subscapularis, a. circumflexa humeri posterior, a.thoracica lateralis, varyasyon

GİRİŞ

Arteria axillaris "subklavia magistrali"nin birinci kavganın dışyan kenarı ile arkada m.teres major'un (önde m.pectoralis major'un) alt-dışyan kenarı arasındaki bölümü olup, cavum axillare'de yer alır. A.axillaris, m.pectoralis minor'a göre üç bölüme ayrılır. I.bölümü clavícula ile m.pectoralis minor arasında, II. bölümü m.pectoralis minor'un derininde, III. bölümü ise m.pectoralis minor ile m.teres major'un alt-dışyan kenarı arasında yer alır. Klasik olarak her bölümden, bölüm sayısı kadar arter çıkar. I. bölümden bir arter (a.thoracica superior), II. bölümden iki arter (a.thoracoacromialis, a.thoracica lateralis), III. bölümünden üç arter (a.subscapularis, a.circumflexa humeri anterior, a.circumflexa humeri posterior) çıkar (1-6).

OLGU

1998-1999 öğretim dönemindeki disseksiyonlar sırasında bir erkek kadavranın sağ a.axillaris'inin birinci

bölümünden küçük bir a.thoracica superior'un çıktığını; ikinci bölümünden normal konum ve dallanmada a.thoracoacromialis çıkmasına karşın a.thoracica lateralis'in çıkmadığını, kalın bir ortak kütük halinde a.subscapularis + a.circumflexa humeri posterior'un varyasyonel olarak çıktığını gördük (Resim 1). Üçüncü bölümden sadece a.circumflexa humeri anterior çıkıyordu; a.thoracica lateralis ince-uzun bir dal halinde a.brachialis kaynaklı idi (Resim 1).

TARTIŞMA

A.axillaris'in klasik tip dallanma oranı %70-80 olup, olguların %20-30'unda değişik tipte çıkış varyasyonları görülmektedir (7,8). 1993 yılından beri takip ettiğimiz ve ulusal kongrelerimize raporlarını sunduğumuz a.axillaris'in, Türkiye'de yaşayan insanlara özgü dallanma modelini çıkarmaya çalışıyoruz. Özellikle aynı bölüm dallarının ortak kütükle çıkması, ilave a.thoracica lateralis'ler ve a.thoracica superior'un bulunmaması gibi varyasyonlara sıklıkla rastlamaktayız.

Resim 1: Erken ayrılan a.subscapularis ve a.circumflexa humeri posterior ortak kütüğü.

ta-a.thoracoacromialis

k-ortak kütük

shp-a.circumflexa humeri posterior

ss-a.circumflexa scapulae

td-a.thoracodorsalis

tl-a.thoracica lateralis

A.axillaris'in dalları arasında ortak kütükte çıkma varyasyonu sık olarak görülür. En sık varyasyon tipi de

a.subscapularis + a.circumflexa humeri posterior ortak kütük varyasyonudur. Bu varyasyon Kadir'e (7) göre %10, Lippert Pabst'a (8) göre %20'lik bir oranla görülmektedir. Bu konuda yaptığımız çalışmalarımızın ilk sonuçlarında bu oranı %32 olarak bulmuştuk (9).

KAYNAKLAR

1. Williams PL, Warwick R, Dyson M, Bannister LH. Gray's Anatomy. Seventh Edition, Churchill Livingstone, Edinburgh, London, New York, 1989.
2. Clemente CD. Anatomy of the Human Body, Gray's Anatomy. Thirtieth American Edition, LEA and Febiger, Philadelphia, 1985.
3. Moore KL. Clinically Oriented Anatomy. Third Edition, p. 525-427, Williams and Wilkins, USA, 1992.
4. Hollinshead WH, Anatomy in Surgeons. Volume 3, The Back and Limbs, p. 292-301, Second Edition, Harper and Row Publishers, New York, 1971.
5. Thorek P. Anatomy in Surgery. Second edition, p. 634-635, JB Lippincott Company, Philadelphia, Toronto, 1962.
6. M. Yıldırım. Temel Anatomi. s. 69-70. Nobel Tıp Kitabevi, İstanbul, 1997.
7. Kadir S. Atlas of Normal and Variant Anjiographic Anatomy. p. 57, WB Saunders Company, Philadelphia, 1991.
8. Lippert H, Pabst R. Arterial Variations in Man, Classification and Frequency. p. 66-67, JF Bergman Verlag, München, 1985.
9. G.Kahraman ve ark. Arteria Circumflexa Humeri Posterior ve Arteria Subscapularis Ortak Kütüğü (Poster). 4. Ulusal Anatomi Kongresi, İstanbul, 1997.